

Esimerkkejä suomen kielen valintakokeen tehtävistä

Kokeen tehtävät ovat soveltavia: niissä ei vaadita valintakokekirjan ulkoa opettelua, vaan siinä annettun tiedon hyväksi käyttämistä tehtävänannon mukaisesti.

Seuraavat esimerkit kuvaavat tehtävien luonnetta, mutta muodoltaan, sisällöltään ja vaikeusasteeltaan tehtävät vaihtelevat vuosittain.

1. Suomen verbit voidaan jakaa kuuteen taivutusryhmään:

- I sanoa - sanon - sanonut
- II uida - uin - uinut
- III tulla - tulen - tullut
- IV palata - palaan - palannut
- V tarvita - tarvitsen - tarvinnut
- VI vanheta - vanhenen - vanhennut

Sijoita tämän perusteella seuraavat verbit taivutusryhmiin I-VI.

herätä, istua, kyetä, laulaa, nousta, purra, pysäköidä, saada, siivota, suudella, valita, väsyä

2. Suomen kielen objektin sijamuoto voi vaihdella seuraavalla tavalla:

partitiivi	genetiivi/nominatiivi
<i>söin omenaa</i>	<i>söin omenan</i>
<i>avasin ovea</i>	<i>avasin oven</i>
<i>maksoin laskuja</i>	<i>maksoin laskut</i>
<i>tapasin kavereita</i>	<i>tapasin kaverit</i>

Selitä, mitkä asiat vaikuttavat sijamuodon valintaan partitiivin ja genetiivin/nominatiivin välillä.

3. Sanojen tehtävää lauseessa voi tarkastella sekä syntaktisen että semanttisen roolin kannalta. Esimerkiksi subjekti (syntaktinen rooli) on usein agentti (semanttinen rooli), mutta ei aina. Mikä on subjektin ja agentin suhde seuraavissa lauseissa?

Kuljettaja ajoi liian nopeasti.

Aurinko häikäisi kuljettajaa.

Kuljettaja menetti auton hallinnan.

Auto suistui ojaan.

Auto jäi kuljettajalta siihen paikkaan.

4. Kieltä käytetään usein niin, että ilmauksella tarkoitetaan jotain aivan muuta kuin mikä on sen kirjaimellinen merkitys. Esimerkiksi *onko sinulla rahaa* on kirjaimellisesti kysymys, mutta tarkoitukseltaan ehdotus: 'anna minulle rahaa'. Miten seuraavissa lauseissa kirjaimellinen merkitys eroaa siitä, mitä niillä todennäköisesti tarkoitetaan?

Tässä olisi lasku.

Mä otan yhden kahvin.

Ja nimi oli...?

5. Tarkastele seuraava runoa (Matti Rosvallin suomennos Lewis Carrollin runosta Jabberwocky.)

Kyryissä mäiden myryt parvat ripoen kormivat pällyissään.

Vilhujen borogrovien karvat talsoivat — ne niin sällyissään.

Vaikka melkein kaikki sanat ovat tuntemattomia, tästä tekstistä voi ymmärtää jotakin, koska se noudattaa suomen kielioppia. Kerro, millä perusteella voit esimerkiksi päätellä, mihin kieliopillisiin kategorioihin eri sanat kuuluvat ja mitä merkityksiä ne ilmaisevat. Vastaukselle on eduksi, jos osaat käyttää havaintojesi kuvaamisessa täsmällisiä kielitieteen käsitteitä.

6. Nämä suomen sanamuodot päättyvät *-in*. Tarkastele niitä sen perusteella, onko päätteellä jokin merkitys ja millainen se on.

hävitin kasvain kirjain kävelin

lämmiin peräsin puhelin sivellin

takaisin tuuletin

7. Kirjoitetussa kielessä lauseet ovat yleensä kokonaisia ja ne erotetaan toisistaan myös välimerkkien avulla. Puhutussa kielessä lauserajat eivät kuitenkaan ole yhtä selviä. Alla on näyte litteroidusta puheesta, jossa tauot on merkitty pilkkujen avulla.

ennen vanhaan meillä oli purjevene, isäukon, purjehdittiin mutta, se oli semmonen, kansanmiehen vene ei se mikään loistovene ollu mutta hyvä vene oli, mutta sitte ku, ukko ei itte lähteny enää me mentiin velimiehen kanssa ja kaveriporukassa mentiin. (Heikki Paunonen 1995, Suomen kieli Helsingissä s. 258)

Miten jakaisit tämän tekstin lauseisiin? Perustele ratkaisusi kielitieteen käsitteiden avulla.

8. Tarkastele alla olevaa verkkokeskustelua kielellisen variaation (vaihtelun) ja kielen muuttumisen näkökulmasta. Esittele yhteensä neljä (4) keskeistä ilmiötä tai prosessia ja käytä havainnollistamisessa verkkokeskustelusta poimimiasi esimerkkejä.

Onko cruiserilla rullailu vaikeaa?

[etoiles](#) 21.04.2015 00:21 (1/4)

Mä oon miettinyt, et hankkisin jonkinlaisen cruiserin nyt, kun tulee kesä, mutten oo koskaan kokeillut sellaista tai muutenkaan ajellut laudoilla. Onks se hankalaa? Mitä kaikkea siinä pitää ottaa huomioon?

[Peeboo](#) 21.04.2015 09:18 (2/4)

Ei oo hankalaa, älä kuitenkaan osta mitään halppislautaa mikä nyt näyttää olevan nuorison suosiossa xd

Ja sit kannattaa vaihtaa laakerit jos ne on surkeet (abec 7 alaspäin), löysätä trukkeja ja renkaita hieman.

[etoiles](#) 01:25 (3/4)

Oh god, kuulostaa rakettitieteeltä... :D Onkohan ne Ponkesin puulaudat hyviä? Luin joskus jostain, et kannattaa sijoittaa mieluummin niihin kuin hankkia joku Stadiumin muoviläpyskä.

[helmi iida](#) 15:58 (4/4)

ei oo vaikeet

Lähde: <http://www.demi.fi/keskustelut/vapaa-aika/onko-cruiserilla-rullailu-vaikeaa>